

TARIM BÜLTENİ

NİSAN 2024

SEKTÖREL İHRACAT VERİLERİ (1000\$)

Sektör	Nisan 2023	Nisan 2024	Değişim (%)
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	857.103	885.631	%3,3
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	626.701	586.004	-%6,5
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	274.546	303.644	%10,6
Yaş Meyve ve Sebze	234.938	211.552	-%10
Meyve Sebze Mamulleri	168.426	201.204	%19,5
Fındık ve Mamulleri	124.195	178.757	%43,9
Kuru Meyve ve Mamulleri	108.965	115.159	%5,7
Tütün	58.280	67.313	%15,5
Zeytin ve Zeytinyağı	84.225	49.292	-%41,5
Süs Bitkileri ve Mamulleri	14.477	14.415	-%0,4

NİSAN AYINDA;

Mevzuat Düzenlemeleri;

- Canlı Hayvan İthalatında Kullanılacak Sağlık Sertifikalarına İlişkin Düzenlemenin Uygulaması Ertelendi
- Organik Tarımda Gübre Kullanımına İlişkin Düzenlemeler Yapıldı
- Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Yağında Düşürülen Gümrük Vergisinin Süresi Uzatıldı
- Gıda Etiketinde Yanıltıcı İçerikler Yasaklandı
- Arı Sütü ve Polenleri Gibi Ürünlere Katkı Maddesi Eklenemeyecek
- Mevsimlik Tarım İşçilerinin Çalışma ve Yaşam Koşullarına İlişkin Genelge Yayınlandı
- Gıda Ürünlerinde KDV Düzenlemesi Yapıldı

Dünyadan Tarım Haberleri;

- Gıda Üretiminde Yüzde 19'u İsraf Oluyor
- Kuş Gribinin Yeniden Ortaya Çıkması Yumurta Fiyatlarını Artırdı
- Ukrayna'dan Türk Domates ve Salatalığına Damping Soruşturması
- Kanatlı Eti İhracatına Kısıtlama Getirildi
- Avrupa Komisyonu, Türk Dönerini Geleneksel Ürün Olarak Tescil Etti
- Salça, Patates ve Soğan İhracatındaki Kota Uygulaması Kaldırıldı

Küresel Protein Pazarı ve Et Alternatifleri

DÜNYADAN TARIM HABERLERİ

Gıda Üretimine Yüzde 19'u İsraf Oluyor

Gıda İsrafı Endeksi Raporu'na göre, dünya genelinde her yıl 1 milyar tondan fazla gıda israf ediliyor. Bu israf, sadece gıda güvencesi sorununu derinleştirmekle kalmıyor, aynı zamanda çevresel etkileri de oldukça ciddi. Rapor, israfın küresel sera gazı emisyonlarını artırdığını ve tarımı verimsizleştirdiğini vurguluyor. Haneler, gıda israfının yüzde 60'ını oluştururken, yemek hizmetleri veren kurumlar da yaklaşık yüzde 30'luk bir oranda etki ediyor. Bununla birlikte, perakendecilerin ve diğer faktörlerin de israfın azaltılmasında rol oynadığı belirtiliyor. Rapora göre, gıda israfı sadece bir kaynak israfı değil, aynı zamanda küresel ısınma ve iklim değişikliği gibi büyük çevresel tehditlerin de bir parçası haline geldi. Bu israfın sera gazı emisyonlarına etkisi göz ardı edilemez derecede yüksek; küresel sera gazı emisyonlarının yüzde 8 ile 10'unu oluşturuyor. Bu da, ABD ve Çin gibi büyük ekonomilerin ürettiklerinin hemen altında bir miktarı temsil ediyor. Bu çerçevede, Birleşmiş Milletler'in 2030'da gıda israfını yarıya indirme hedefine ulaşma çabaları kritik öneme sahip. Gıda israfının azaltılması, sadece gıda güvencesi sorununa değil, aynı zamanda çevresel sürdürülebilirliğe de büyük katkı sağlayacak.

Salça, Patates ve Soğan İhracatındaki Kota Uygulaması Kaldırıldı

Ticaret Bakanımız Sn. Prof. Dr. Ömer Bolat ile Tarım ve Orman Bakanımız Sn. İbrahim Yumaklı'nın tensipleriyle patates (taze ve soğutulmuş), kuru soğan, dondurulmuş patates, dondurulmuş soğan ve domates salçası ürünlerini içeren tedbirler sonlandırıldı. Tarım sektörü için büyük önem arz eden bu karar, tarım ürünlerindeki rekabetçiliğini güçlendirecek, sektörün gelişimine ve ihraç pazarlarımızın büyümesine katkı sağlayacaktır.

Kuş Gribinin Yeniden Ortaya Çıkması Yumurta Fiyatlarını Artırdı

Son günlerde, kanatlı hayvanlarda bulaşıcı ve ölümcül bir virüs tespit edildi. Gıda ekonomisti David Anderson, yumurta fiyatlarındaki artışın sebebinin HPAI'nin (yüksek patojenik kuş gribi) yumurta çiftliklerini vurması ve tavukları öldürerek üretimi azaltması olarak açıkladı. ABD'de kasım ve aralık aylarında 14 milyon yumurtlayan tavuğun kuş gribi nedeniyle telef olduğu belirtilirken, son 30 gün içinde ABD'deki ticari sürüler arasında 8 milyondan fazla kuşun enfekte olduğu görüldü. Rabobank'ın analisti Nan-Dirk Mulder, ABD, AB, Rusya, Güney Afrika, Hindistan ve Nijerya gibi birçok ülkede yüksek fiyat seviyeleri görüldüğünü belirtti. Yumurta fiyatları ABD'de %10, Japonya'da ise %20 arttı.

Kanatlı Eti İhracatına Kısıtlama Getirildi

Ticaret Bakanlığı, beyaz et fiyatlarındaki artışı kontrol altına almak amacıyla tavuk eti ihracatını sınırladı. 1 Mayıs'tan 31 Aralık'a kadar aylık 10 bin ton, toplamda ise yıl sonuna kadar 80 bin ton tavuk eti ihracatı belirlendi. Bakanlık, iç talepteki değişikliklerin spekülasyon fiyat artışlarına yol açtığını, üretim dengesini korumak ve iç piyasadaki refahı sağlamak için bu kararın alındığını belirtti. Ayrıca, sektörde fiyat artışlarıyla ilgili denetimlerin devam ettiği ve aykırı davranan firmalara idari para cezaları uygulandığı bildirildi. Bu düzenlemelerin amacı, yurt içi tüketimin makul fiyatlarla karşılanması ve gıda arz güvenliğinin sağlanmasıdır.

Ukrayna'dan Türk Domates ve Salatalığına Damping Soruşturması

Ukrayna Ekonomi Bakanlığı, Türkiye'den ithal edilen taze domates ve salatalığın dumpingli olduğu iddiasıyla anti-damping soruşturması başlattı. Soruşturma kapsamında, Türkiye menşeli taze domates ve salatalığın ithalatı inceleniyor. Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı, ihracatçı birliklerine bilgi vererek soruşturma sürecine dahil olmalarını istedi. Anti-damping soruşturması, dumpingli ithalatın yerel üreticilere zarar verip vermediğini inceleyerek, gerektiğinde anti-damping önlemlerinin alınmasını sağlar. Her iki ülkenin ticaret otoriteleri bu süreci yakından takip ediyor.

Türk Dönerini Geleneksel Ürün Olarak Tescil Edildi

Avrupa Komisyonu, Türkiye'den ilk kez geleneksel bir ürünü, Türk dönerini tescil etti. Tescil kararı Avrupa Birliği'nin 24 Nisan 2024 tarihli Resmî Gazetesi'nde yayınlandı. Karara 3 aylık askı süresinde itiraz olmazsa tescil kesinleşecek. Geleneksel ürün olarak döner için başvuruyu Uluslararası Döner Federasyonu yaptı. Türkiye için olduğu kadar Avrupa'da da çok yaygın olarak tüketilen dönerin sadece Avrupa'da 4,5 milyar Euro seviyesinde bir ekonomiye sahip olduğu ifade ediliyor.

MEVZUAT DÜZENLEMELERİ

Canlı Hayvan İthalatında Kullanılacak Sağlık Sertifikalarına İlişkin Düzenlemenin Uygulanması Ertelendi

5 Nisan 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin İthalatında Kullanılacak Veteriner Sağlık Sertifikalarının Standart Modellerinin Belirlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin ithalatında kullanılacak veteriner sağlık sertifikalarının standart modellerinin belirlenmesine ilişkin düzenleme hükümleri, 31 Ocak 2026'ya kadar uygulanmayacak.

Organik Tarımda Gübre Kullanımına İlişkin Düzenlemeler Yapıldı

4 Nisan 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Tarımda Kullanılan Organik, Mineral ve Mikrobiyal Kaynaklı Gübrelere Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile yumuşak fosfat kayası içerikli ürünlerin sadece organik tarımda kullanılmasına yönelik düzenleme yapıldı.

Buna göre, Yönetmeliğin 18'inci maddesine, "(2) Sadece organik tarımda kullanılmak üzere Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin eki Ek-1'de yer alan ürünler kullanılarak üretilen yumuşak fosfat kayası içerikli ürünlere tescil belgesi düzenlenir." fıkrası eklendi.

Yönetmeliğe "İthal veya üretilmiş ürünlere uyum" başlığıyla eklenen geçici maddeye göre, söz konusu maddeyi ihdas eden Yönetmelikle yapılan değişikliklere altı ay içerisinde uyum sağlanması zorunlu olacak. Maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ithal edilmiş veya üretilmiş bulunan Yönetmelik kapsamındaki ürünler son kullanma tarihine kadar piyasada bulunabilecek.

Yönetmeliğin Ek-2'sinde yapılan değişikliklerle gübreler için yeni tanımlamalar eklendi. Yönetmeliğin Ek-3'ünde yapılan değişikliklerle Leonardite ürün tanımı yönetmeliğe eklendi.

Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Yağında Düşürülen Gümrük Vergisinin Süresi Uzatıldı

5 Nisan 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Yağı İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 8303) ile yağlık ayçiçeği tohumunda yüzde 12'ye, ham ayçiçeği yağında yüzde 22'ye düşürülerek uygulanan gümrük vergisine ilişkin düzenlemenin süresi uzatıldı. Buna göre, söz konusu ürünlerde 15 Nisan 2024'te dolacak düşük gümrük vergisiyle ithalat imkanının süresi 22 Nisan 2024'e uzatıldı.

Gıda Etiketinde Yanıltıcı İçerikler Yasaklandı

6 Nisan 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile tüketicilerin korunması için gıda etiketlerinde düzenlemeye gidildi. Buna göre, üretiminde gıda bileşeni yerine tamamen aroma verici kullanılan bir gıdanın etiketinde, aromayla ilgili gerçek gıda görseli kullanılmayacak. Gıdanın adı artık tüketicinin rafta ilk bakışta göreceği yere aynı punto, aynı stil ve karakterde yazılacak. Gıda etiketlerinde yanıltıcı görseller kullanılmasına müsaade edilmeyecek.

Tüketiciler tarafından birbiriyle karıştırılabilecek, birbirine benzeyen gıdalarda, "... tadında", "... lezzeti", "... keyfi" gibi ifadelerine izin verilmeyecek. Bitkisel margarinde tereyağı keyfi veya tereyağı lezzeti ifadelerine müsaade edilmeyecek.

Gıda işletmecilerinin yapılan değişikliğe 31 Aralık 2026'ya kadar uyum sağlaması gerekecek. Uygun olmayan gıdalar, söz konusu tarihten sonra piyasada bulunamayacak.

M EVZUAT DÜZENLEMELERİ

Arı Sütü ve Polenı Gibi Ürünlere Katkı Maddesi Eklenemeyecek

25 Nisan 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Türk Gıda Kodeksi Arı Ürünleri Tebliği ile gıda veya takviye edici gıda olarak piyasaya arz edilen arı ekmeği, arı poleni, arı sütü, ham propolis, propolis, toz arı sütü ve kurutulmuş polen gibi arı ürünlerinin tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretimi, hazırlanması, işlenmesi, muhafazası, depolanması, taşınması ve piyasaya arzına ilişkin hususlar düzenlendi. Tebliğle, arı sütü ve toz arı sütü, ham propolis ve propolis ile arı poleni, kurutulmuş arı poleni ve arı ekmeğinin sahip olması gereken ürün özellikleri de belirlendi.

Buna göre, arı sütü, toz arı sütü, arı poleni, kurutulmuş arı poleni ve arı ekmeği gibi ürünlere dışarıdan herhangi bir madde ilave edilemeyecek. Arı ürünlerinde bulaşanlar, pestisit kalıntıları, veteriner ilaç kalıntılarında dair Türk Gıda Kodeksi'nin ilgili yönetmeliklerinin hükümleri uygulanacak. Söz konusu ürünlere aroma vericiler ve aroma verme özelliği taşıyan gıda bileşenleri kullanılmayacak. Tebliğe göre, hijyen, ambalajlama ve piyasaya arz hususlarında da konuyla ilişkili yönetmelikler tatbik edilecek. Propolis tek başına sadece takviye edici gıda olarak piyasaya arz edilecek. Ham propolis ise doğrudan son tüketiciye sunulamayacak. Toz arı sütü, kurutulmuş arı poleni ve kurutulmuş arı ekmeği dışında arı sütü, poleni ve ekmeği, üretiminden son tüketiciye arz edilene kadar 8 derece ve altı sıcaklıklarda muhafaza edilecek. Tebliğ kapsamında faaliyet gösteren gıda işletmecilerinin, 6 ay içerisinde bu hükümlere uymaları gerekiyor. Tebliğin yayım tarihinden önce etiketlenen veya piyasaya arz edilen gıdalar 31 Aralık 2025 tarihine kadar piyasada bulunabilecek.

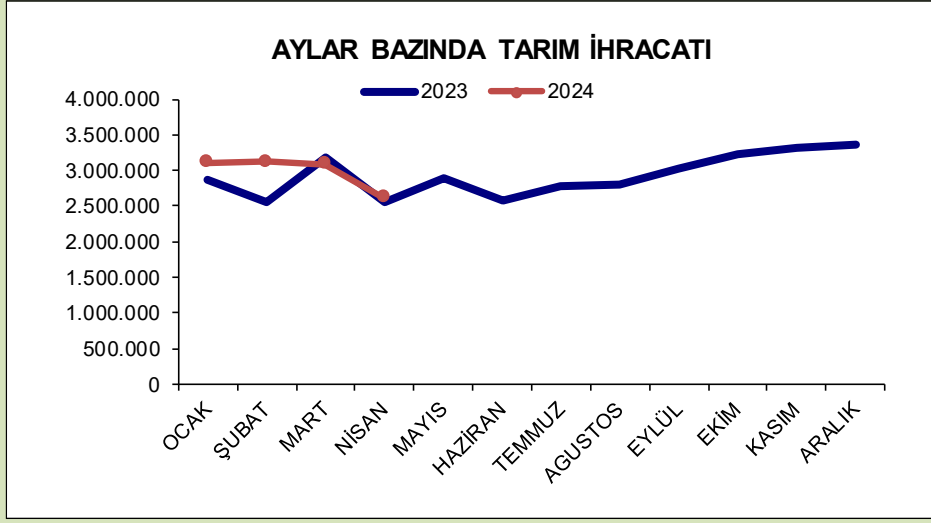
Mevsimlik Tarım İşçilerinin Çalışma ve Yaşam Koşullarına İlişkin Genelge Yayınlandı

27 Nisan 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Mevsimlik Tarım İşçileriyle ilgili 2024/5 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile tarım işçisi olarak çalışmak için buldukları illerden başka illere gidenlerin ve ailelerinin bu süreçte yaşadığı sorunların giderilmesine yönelik yapılacak çalışmaların usul ve esasları belirlendi. Buna göre, Valiliklerce mevsimlik tarım işçilerinin yoğun olarak çalıştığı yerlerde, eğitim ve sosyal faaliyetleri ile işçilerin temel ihtiyaçlarını giderebilecekleri, ortak kullanım alanları olan, iklim şartlarına uyumlu, emniyetli, ekonomik, estetik ve fonksiyonel, prefabrik, betonarme ya da çelik iskeletli, yeterli büyüklükte geçici ortak kullanım merkezi ile elektrik, su ve kanalizasyon alt ve üstyapısı bulunan "geçici yerleşim alanları" oluşturulacak. Geçici yerleşim alanları sel ve su baskını gibi doğa olaylarından olumsuz etkilenmeyecek, yol ve altyapı hizmetlerinin sunumunun kolaylıkla sağlanabileceği, sağlık şartlarına uygun, tehlikeli ve girilmesi yasak yerlere yeterli mesafede, işçilerin asgari ihtiyaçlarını karşılayacak niteliklere haiz ve işçi sayısına uygun büyüklükteki kamuya ait taşınmazlar veya Hazine taşınmazları arasından seçilecek. Bu kapsamda talep edilen Hazine taşınmazları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca, kamuya ait diğer taşınmazlar ise valilik ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları dahil olmak üzere ilgili kamu kurumu ile yapılacak protokol kapsamında ilgili mevzuata göre tahsis edilecek. Valiliklerce hazırlanan eylem planlarında belirlenen alanlara ilişkin öncelikle tahsis veya protokol belgesi, Mevsimlik Tarım İşçileri Bilgi Sistemi'ne (e-METİP) aktarılacak. Bu Genelge kapsamındaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarına ait araçların, Mevsimlik Tarım İşçileri Projesi (METİP) iş ve işlemlerinde kullanılması sağlanacak. METİP kapsamında gönderilen ödenekten hiçbir şekilde taşınmaz, iş makinesi ve taşıt satın alınmayacak. Kurum ve kuruluşların makine parkının yetersizliği durumunda geçici yerleşim alanı için altyapı oluşturulması ve bu kapsamda ihtiyaç duyulan hizmetlerin yerine getirilmesi için valiliklerce hizmet alımı yapılabilecek.

Gıda Ürünlerinde KDV Düzenlemesi Yapıldı

27 Nisan 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile gıdadaki KDV istismarının önüne geçmek ve bu konudaki tereddütleri gidermek için düzenleme yapıldı. Düzenlemeye göre hizmet sunan lokanta, kafe ve pastane gibi işletmeler kendilerinin hazırlayıp sundukları yiyecek ve içecekler ile dışarıdan temin edilerek buralarda sattıkları ürünler için KDV'yi yüzde 10 (alkollü içeceklerde yüzde 20) şeklinde hesaplayacak. Bu işletmelerin telefonla veya internet üzerinden sipariş suretiyle adrese gönderme, gel-al gibi yöntemlerle yaptıkları tüm satışları da aynı kapsamda olacak. Öte yandan, yiyecek ve içecek hizmetlerine yönelik işyeri ruhsatı bulunmadığı halde müşterilerine servis yapılabilen alanlarda yiyecek ve içecek hizmetleri sunan işletmelerin yaptıkları satışlar da bu kapsamda değerlendirilecek. Denetimler sonucunda bazı lokanta veya kafelerin yeme içme hizmeti yerine et, su, meyve suyu gibi ürünleri satmış gibi gösterdiği ve KDV oranını yüzde 10 yerine yüzde 1 olarak hesapladığı tespit edilmişti. Düzenleme ile KDV oranlarında herhangi bir artış olmazken, yanlış uygulamaların ve suistimallerin önüne geçilmesi amaçlanıyor.

SEKTÖREL İHRACAT ANALİZLERİ

Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri

2023 yılı Nisan ayı ihracat verilerine kıyasla 2024 Mart ayında sektörün toplam ihracat tutarı %3,3 artış ile 885.631,19 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün en önemli pazarlarından olan Irak'a yapılan ihracat %11,1 artış ile 175.222,61 dolar olmuştur. Cezayir %94 ihracat artışı ile İran ise %138 ihracat artışı ile sektörde önemini korumaktadır. Sektörde önemini koruyan pazarlar arasında yer alan ABD'ye yapılan ihracat tutarı %33 azalarak 49.124,03 dolar olarak gerçekleşmiştir.

Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri

2023 yılı Nisan ayı ihracat verilerine kıyasla 2024 yılı Nisan ayında sektör ihracatı %6,5 oranında azalarak 586.004,05 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün en büyük pazarı olan Irak'a yapılan ihracat %1,5 azalış göstererek 76.362,61 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Birleşik Krallık (28.895,88\$), İsrail (23.872,57\$), Almanya (23.232,48\$) gibi sektörün önemli pazarlarında %15 civarında azalış gerçekleşmiştir. ABD'ye olan ihracatta ise %21 civarında artış ile 27.464,74 dolar ihracat gerçekleştirilmiştir.

Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller

2024 yılı Nisan ayı sektör ihracatı 2023 yılı sektör ihracatına oranla %10,6 artış ile 303.644,67 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün önde gelen pazarlarının birçoğunda artış seyri sürmektedir. Irak'a yapılan ihracat %8,1 artışla 59.685,86 dolar; Rusya Federasyonuna yapılan ihracat %106 artışla 30.323,92 dolar; İtalya'ya yapılan ihracat ise %45 artışla 24.664,13 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. ABD ve Almanya'ya yapılan ihracatlarda küçük miktarlarda azalış gözlemlenmektedir.

Yaş Meyve ve Sebze

2024 yılı Nisan ayında sektör ihracatı bir önceki sene nisan ayı ihracatına göre %10 oranında azalış ile 211.552,28 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün önce gelen pazarlarından Rusya Federasyonu'na yapılan ihracat %22 oranında azalış göstererek 45.064,35 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Romanya (36.550,40\$), Ukrayna (24.977,12\$) ve Irak'a (19.604,99\$) yapılan ihracat tutarları artış eğilimi göstermektedir.

SEKTÖREL İHRACAT ANALİZLERİ

Meyve Sebze Mamulleri

2023 yılı Nisan ayı ihracatına kıyasla 2024 yılı Nisan ayında sektör ihracatı %19,5 artışla 201.204,71 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Başlıca ülkelere baktığımızda, ABD'nin ihracatta lider konumunu koruduğu görülmektedir. ABD'ye yapılan ihracat tutarı 2023 Nisan ayına göre artmış ve 2024 Nisan ayında 35.451,14 dolara ulaşmıştır. Özellikle Irak ve Rusya Federasyonu'na yapılan ihracatta büyük artışlar gözlemlenmektedir. Bu ülkelerle olan ticaretin artmasının sektör ihracatının genel artışında önemli bir faktör olduğu değerlendirilmektedir.

Fındık ve Mamulleri

2023 yılı Nisan ayı ihracat verilerine kıyasla 2024 yılı Nisan ayında sektör ihracatı %43,9 artışla 178.757,49 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün önde gelen pazarlarında Almanya'ya yapılan ihracat tutarı %46,9 artışla 47.103,83 dolar olarak gerçekleşmiştir. İtalya, Fransa, Çin, Brezilya'ya yapılan ihracat tutarlarında büyük ölçüde artış gözlemlenmektedir. Olup sektörün pazar payını artırma yolunda olduğu değerlendirilmektedir.

Kuru Meyve ve Mamulleri

2023 yılı Nisan ayı ihracat verilerine kıyasla 2024 yılı Nisan ayında sektör ihracatı %5,7 artışla 115.159,94 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün önde gelen pazarlarında dalgalanmalar gözlemlenmekle birlikte genel itibari ile artış trendi göze çarpmaktadır. Almanya'ya yapılan ihracat %0,8 azalış ile 15.181,28 dolar; ABD'ye %26,1 artışla 12.072,70 dolar; Birleşik Krallık'a yapılan -%8,3 azalış ile 11.671,40 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Hollanda ve İtalya'ya yapılan ihracat tutarlarında ise %50 civarında artış gözlemlenmektedir.

Tütün

2024 yılı Nisan ayı ihracat tutarı bir önceki yıl nisan ayı ihracat tutarına kıyasla %15,5 artışla 67.313,54 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörde yeni büyüme kateden İran ve Rusya Federasyonu'na yapılan ihracat tutarlarında %1000 üzerinde artış gözlemlenmektedir. Irak'a yapılan ihracat %8 azalış ile 8.624,19 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün İran ve Rusya'da pazar payını büyütme durumunda olduğu, bu büyüme hızının devam etmesi durumunda ilgili ülkelerin öncü pazarlar olabileceği değerlendirilmektedir.

Zeytin ve Zeytinyağı

2023 yılı Nisan ayı ihracat verilerine kıyasla 2024 yılı Nisan ayında sektör ihracatı %41,5 azalış ile 49.292,77 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün ana pazarlarından olan ABD, İspanya ve Almanya'ya yapılan ihracat tutarlarında azalış trendi devam etmekle birlikte, Japonya'ya yapılan ihracat tutarında %204 artış gerçekleştiği gözlemlenmektedir. Rusya Federasyonu ise %103 artış ile sektörde büyüme göstermektedir.

Süs Bitkileri ve Mamulleri

2024 yılı Nisan ayı ihracat tutarı 2023 yılı Nisan ayı ihracat tutarına kıyasla %0,4 azalış ile 14.415,69 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün önde gelen pazarlarından olan Hollanda'ya yapılan ihracat %29,8 artışla 4.331,03 dolar olarak gerçekleştirilmiş olup, sektörün pazar payını artırma trendinin devam ettiği görülmektedir. Gürcistan, Almanya'ya yapılan ihracat tutarlarında ise %30 civarında azalış gözlemlenmektedir.

Küresel Protein Pazarı ve Et Alternatifleri: Gelecek Beklentileri

Hayvan proteinleri ve et alternatifleri pazarı, son yıllarda önemli değişimler ve zorluklarla karşı karşıya kaldı. Bir zamanlar yükselen bir trend olan et alternatifleri, 2018'deki başarısından sonra 2023'te büyük bitki bazlı şirketlerin kar uyarılarıyla zorlu bir süreç yaşadı. Ancak, bu zorluklara rağmen, sektörün geleceğinde belirli eğilimler ve fırsatlar belirlemektedir.

Pazar Trendleri ve Zorluklar

Başlangıçta, et alternatifleri piyasası, çevresel ve sağlık odaklı tüketicilerin artan talebiyle hızla büyüdü. Ancak, son zamanlarda sürdürülebilirlik endişeleri ve tüketicilerin kafa karıştırıcı terimlerle karşılaşması gibi faktörler nedeniyle pazarın büyüme hızında bir düşüş yaşandı. Özellikle, "sürdürülebilir balık" gibi genel terimlerin tüketiciler arasında karışıklık yarattığı gözlemlenmiştir.

Tüketici Tutumları ve Eğilimler

Tüketiciler arasında çevresel etkilerin farkına varma ve kişisel eylemlerin gezegen üzerindeki olumlu etkisini artırma eğilimi belirgindir. Örneğin, Almanya'da yapılan bir ankete göre, tüketicilerin %37'si, sera gazlarını azaltmada et tüketimini azaltmanın etkili bir kişisel eylem olduğunu kabul etmiştir. Bu tür tüketici tutumları, pazar oyuncularının stratejilerini şekillendirmekte ve ürün geliştirmede odaklanılacak alanları belirlemektedir.

Gelecek Projeksiyonları ve İnovasyon Fırsatları

Önümüzdeki iki yıl içinde, pazar oyuncularının beslenme değerlerine odaklanarak farklılaşması beklenmektedir. Artık bitki bazlı et alternatiflerinin, etin beslenme değerini taklit etmek yerine kendi besin değerlerini kutlama zamanı gelmiştir. Ayrıca, hayvan proteinlerinin sağlık için önemini vurgulamak ve tüketicilere bilgi vermek de önemli bir strateji olacaktır.

Ayrıca, maliyetle ilgili krizlerin azalmasıyla birlikte, değerli protein ürünlerinde artış beklenmektedir. Tek kullanımlık formatlar ve balığı özel günlerde veya lüks alternatif olarak konumlandırmak gibi yaklaşımlar, tüketicilere hem pratiklik hem de kalite sunabilir.

Gelecekteki İnovasyon ve Teknoloji

Gelecekte, et ve et alternatifleri pazarı daha da büyüyecek ve yenilikçi teknolojilerin etkisi artacaktır. Özellikle, yapay zeka (AI), tarım ve hayvancılık sektöründe önemli bir rol oynayacak ve çiftçilere gerçek zamanlı kararlar almalarında yardımcı olacaktır. AI, ürünlerin büyüme koşullarını, toprak sağlığını, iklim değişikliğini ve hava durumunu izleyerek verimliliği artıracaktır.

Küresel protein pazarının geleceği, çevresel ve sağlık trendlerine uyum sağlamak ve tüketicilerin değişen taleplerine cevap vermek için sürekli olarak yenilik yapmayı gerektirecektir. Bu nedenle, pazar oyuncularının bu değişen manzarayı anlamak ve uygun stratejiler geliştirmek için dikkatli bir şekilde takip etmeleri önemlidir.